Invoeringstoetsen

Belastingdienst

Inleiding

Met de invoeringstoets heeft de Belastingdienst tot doel eerder en gestructureerd te kijken naar de effecten van nieuwe wet- en regelgeving voor de doelgroep(en) en de uitvoering. De toets wordt uitgevoerd op het vroegst mogelijke moment waarop iets nuttigs gezegd kan worden over de werking van regelgeving in de praktijk, en onderscheidt zich daarmee van de uitgebreidere en diepgaandere wetsevaluaties.

De invoeringstoets kan bijdragen aan beter uitvoerbaar beleid en aanleiding zijn tot ingrijpen. Het doel is niet om te bekijken of de nieuwe wet- of regelgeving een succes is. Een vermoeden van het tegenovergestelde kan wel aan het licht komen.

Dit document bevat de recent afgeronde invoeringstoetsen. Het ingevulde sjabloon geeft een overzicht van alle verzamelde en geanalyseerde signalen en knelpunten. Hiermee wordt antwoord gegeven op de vragen van de invoeringstoets.

De vragen van de invoeringstoets

1. **Hoe pakt de regeling uit voor de mensen, organisaties of bedrijven voor wie de regeling is bedoeld?**

- Ontstaan er in de praktijk knelpunten of onbedoelde effecten?
- Zijn er mogelijk (indirect) discriminerende aspecten?
- In hoeverre zijn er signalen die erop kunnen wijzen dat de regeling niet werkt zoals bedoeld?

2. **Hoe pakt de regeling uit voor de uitvoering?**

- Ontstaan er in de uitvoeringspraktijk knelpunten of onbedoelde effecten?
- In hoeverre is de kwaliteit van de uitvoering geborgd?
- In hoeverre komt de praktijk overeen met de aannames uit de uitvoeringstoets?

Belastingdienst

Leeswijzer

Proces

Het proces van de invoeringstoets bestaat uit vijf stappen. Voor elk onderwerp waarop een invoeringstoets wordt uitgevoerd is er een werkgroep met speclalisten op dat onderwerp die stap 2 tot en met 5 doorloopt.

1. Selecteren van onderwerpen waarop invoeringstoetsen plaatsvinden.
2. Beschikbare en reeds bekende informatie verzamelen.
3. Ophalen interne en externe signalen die reeds bekend zijn bij de Belastingdienst.
4. Externe signalen actief ophalen bij betrokken mensen, organisaties of bedrijven.
5. Gezamenlijke analyse en duiding van de opgehaalde signalen en formuleren van antwoorden op de vragen.

Onderdelen

1 Deel 1 van de invoeringstoets gaat over hoe de regeling uitpakt voor de mensen, organisaties of bedrijven voor wie de regeling is bedoeld.

Knelpunten

De verschillende signalen die duiden op knelpunten of onbedoelde effecten zijn ingevuld op een schaal. De meest negatieve signalen zijn links weergegeven op de schaal, de meest positieve signalen zijn rechts te vinden. In de toelichting worden de knelpunten of onbedoelde effecten beschreven.

Discriminerende aspecten

De verschillende signalen zijn weergegeven in een figuur. Indien sprake is van direct discriminerende aspecten dan is dit weergegeven in de donkerblauwe cirkel. Indien sprake is van indirect discriminerende apsecten dan is dit weergegeven in de lichtblauwe ring.

Bedoeling

De verschillende signalen zijn ingevuld op een schaal. Signalen die erop wijzen dat de wet of regeling niet werkt zoals bedoeld, staan aan de linkerkant van de schaal. Signalen die erop wijzen dat de wet of regeling lijkt te werken zoals bedoeld, zijn rechts te vinden. In de toelichting worden de signalen aan de hand van een verwijzing naar letters beschreven.

Discussie

In dit onderdeel worden openstaande punten beschreven waarover bijvoorbeeld nog onduidelijkheid of discussie bestaat of nadere inzichten nodig zijn.

Samenvatting

Dit onderdeel bevat een samenvatting van de aandachtspunten uit de invoeringstoets. Het geeft antwoord op de vraag: ‘Hoe pakt de regeling uit voor de mensen, organisaties of bedrijven voor wie de regeling is bedoeld?’.

2 Deel 2 van de invoeringstoets gaat over hoe de regeling uitpakt voor de uitvoering.

Knelpunten

De verschillende signalen die duiden op knelpunten of onbedoelde effecten zijn ingevuld op een schaal. De meest negatieve signalen zijn links weergegeven op de schaal, de meest positieve signalen zijn rechts te vinden. In de toelichting worden de knelpunten of onbedoelde effecten beschreven.

Kwaliteit

De verschillende signalen zijn ingevuld op een schaal. Signalen die erop wijzen dat de kwaliteit van de uitvoering niet lijkt te zijn geborgd, staan aan de linkerkant van de schaal. Signalen die erop wijzen dat de kwaliteit van de uitvoering is geborgd, zijn rechts te vinden. In de toelichting worden de signalen aan de hand van een verwijzing naar letters beschreven.

Aannames

De verschillende signalen zijn weergegeven in een figuur. Signalen die erop wijzen dat de praktijk overeenkomt met de aannames uit de uitvoeringstoets staan in het midden van de figuur. Signalen die erop wijzen dat de praktijk niet uitpakt zoals verwacht staan of links (wanneer negatiever dan verwacht) of rechts (wanneer positiever dan verwacht).

Discussie

In dit onderdeel worden openstaande punten beschreven waarover bijvoorbeeld nog onduidelijkheid of discussie bestaat of nadere inzichten nodig zijn.

Samenvatting

Dit onderdeel bevat een samenvatting van de aandachtspunten uit de invoeringstoets. Het geeft antwoord op de vraag: ‘Hoe pakt de regeling uit voor de uitvoering?’.

Inhoudsopgave

Inleiding 1

Leeswijzer 2

Invoeringstoets Historisch tarief BPM 4

Doel en beschrijving van de regeling

Doelgroep(en)

Verantwoording & Bronvermelding

Hoe pakt de regeling uit voor de mensen, organisaties of bedrijven voor wie de regeling is bedoeld? 5

Hoe pakt de regeling uit voor de uitvoering? 6

Invoeringstoets Historisch tarief BPM

Belastingdienst

Doel en beschrijving van de regeling

Deze invoeringstoets betreft een wetswijziging (hierna ook: '**wijziging**') die voorziet in een overgangsregeling met betrekking tot tariefswijzigingen in de Wet op de belasting van personenauto's en motorrijwielen 1992 (hierna ook: '**bpm**'). Vanaf 1 januari 2022 is voor het belastbare feit niet langer de tenaamstelling vereist, maar is het moment van inschrijving in het kentekenregister bepalend. Voor een nieuw motorrijtuig, dat op het moment van een tariefswijziging al is ingeschreven of her-ingeschreven, geldt het nieuwe tarief wanneer de eerste tenaamstelling van het motorrijtuig twee maanden of later plaatsvindt na het tijdstip waarop de tariefswijziging in werking treedt. Vindt de eerste tenaamstelling binnen twee maanden na die tariefswijziging plaats, dan wordt het (doorgaans lagere) voorgaande tarief gehanteerd bij de berekening van de verschuldigde belasting.

Zonder de overgangsregeling zou een motorrijtuig kunnen zijn ingeschreven in het kentekenregister tegen het vorige tarief. Wijzigingen van het wettelijk tarief doen daar niets aan af. Wordt het motorrijtuig te naam gesteld, dan blijft het voorgaande tarief gelden. Zou er later een vergelijkbaar motorrijtuig geïmporteerd worden uit een andere EU-lidstaat, met eenzelfde eerste tenaamstellingsdatum in het buitenland als het nationale motorrijtuig (het zogenaamde referentievoertuig), dan moet aan dat geïmporteerde motorrijtuig op grond van het EU-recht eveneens het voorgaande tarief worden toegekend. Deze situatie is onwenselijk. Het EU-recht vereist namelijk dat het importvoertuig dezelfde belastingdruk heeft als elk gelijksoortig reeds op de binnenlandse markt aanwezig motorrijtuig. Het doel van deze overgangsregeling is dat de toepassing van het voorgaande tarief voor alle nieuwe motorrijtuigen is beperkt tot twee maanden na een tariefswijziging. Het door het EU-recht vereiste gelijke speelveld tussen parallelimport en de binnenlandse markt is daardoor gewaarborgd.

Doelgroep(en)

Importeurs van nieuwe auto's (hierna ook: '**importeurs**')

Verantwoording & bronvermelding

Om de centrale vragen van de invoeringstoets te kunnen beantwoorden, is een werkgroep opgericht met experts uit verschillende vakgebieden van de Belastingdienst en het Ministerie van Financiën. Voor de beantwoording van vragen uit deze invoeringstoets, hebben zij gezamenlijk signalen en knelpunten over de betreffende wijziging verzameld en geanalyseerd, waarvoor zij de volgende bronnen hebben gebruikt:

1. interne en externe informatie over de uitvoering van de wijziging door medewerkers of organisatieonderdelen die betrokken zijn bij deze wijziging;

2. kwalitatief onderzoek (hierna: '**onderzoek**') uitgevoerd door onderzoeksbureau Blauw Research. Het onderzoek vond plaats van 8 juni – 28 juni 2023 door middel van één-op-één diepte-interviews via MS Teams. De groep die in het onderzoek is bevraagd (hierna: '**onderzoeksdoelgroep**') bestond uit 7 importeurs en 3 koepelorganisaties. Zij hebben allen te maken met de wijziging of zijn hierbij betrokken vanuit hun werkzaamheden.

1

Invoeringstoets Historisch tarief BPM

Hoe pakt de regeling uit voor de mensen, organisaties of bedrijven voor wie de regeling is bedoeld?

Knelpunten

Ontstaan er in de praktijk knelpunten of onbedoelde effecten?

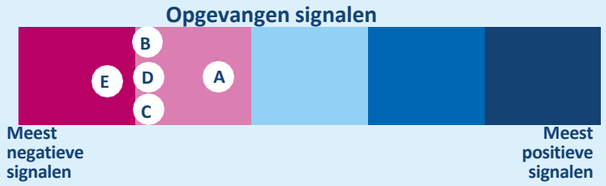

Toelichting

Uit de praktijk blijken de volgende knelpunten/onbedoelde effecten:

A. Niet alle importeurs weten welke acties moeten worden ondernomen naar aanleiding van de wijziging. Ongeveer de helft van de importeurs die het betreft ondernamen in 2023 pas actie na attendering hierop door de Belastingdienst.

De onderzoeksdoelgroep (de groep die in het externe onderzoek is bevraagd) ervaart de volgende knelpunten/onbedoelde effecten, waarbij is opgemerkt dat de impact ervan beperkt is, gezien het kleine aantal voertuigen waarop de wijziging betrekking heeft:

B. Om naheffing te voorkomen wordt het voertuig soms eerst op eigen naam geregistreerd. Het voertuig is dan al te naam gesteld geweest en mogelijk minder aantrekkelijk voor potentiële kopers;
C. Om naheffing te voorkomen wordt soms het voertuig geïmporteerd, maar de kentekenregistratie bij RDW uitgesteld. Het voertuig is dan onzichtbaar in de markt en kentekenregistratie gebeurt pas zodra zeker is dat het voertuig binnen twee maanden na een tariefsverhoging wordt verkocht;
D. Bedrijven kunnen een naheffing ontvangen door: onbekendheid met de wijziging of doordat hun ICT-systeem daaraan nog niet is aangepast. Die naheffing kan niet altijd meer worden doorberekend aan de dealer/koper van het voertuig;
E. Er zijn lange wachttijden voor identificatie en registratie van voertuigen bij RDW. Hierdoor kan publicatie van de juiste waarde door RDW lang duren, waardoor er discussie kan ontstaan over de prijs. Ook kunnen hierdoor meer dan twee maanden verstrijken tussen de kentekenregistratie en tenaamstelling.

Opmerking: Uit het onderzoek blijkt dat de gehele bpm door de onderzoeksdoelgroep wordt ervaren als een complexe regeling. Desalniettemin wordt de betreffende wijziging door deze groep gezien als een klein en relatief eenvoudig onderdeel van de bpm.

Discriminerende aspecten

Zijn er mogelijk (indirect) discriminerende aspecten?

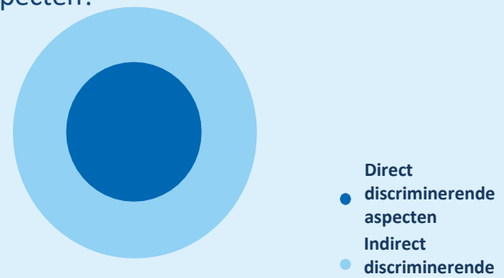

Toelichting

Er blijkt niet van (indirect) discriminerende aspecten.

Bedoeling

In hoeverre zijn er signalen die erop kunnen wijzen dat de regeling niet werkt zoals bedoeld?

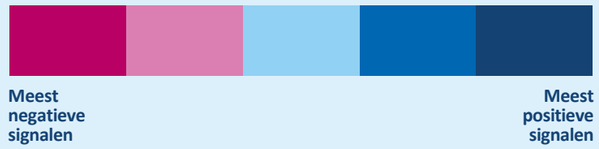

Toelichting

Er zijn geen signalen dat de regeling niet werkt zoals bedoeld.

Discussie

- De wijziging is per 1 januari 2022 ingegaan, het effect daarvan vond pas in 2023 plaats: de doelgroep moest per 1 maart 2023 actie ondernemen. Daarover heeft de Belastingdienst in eerste instantie via de reguliere kanalen gecommuniceerd en in februari 2023 specifiek in een mail aan de doelgroep.

Uit het onderzoek komt verder nog naar voren dat:

- Wat betreft de bpm in zijn algemeenheid (dus inclusief de wijziging) door de mkb-bedrijven uit de onderzoeksdoelgroep een goede ingang bij de Belastingdienst wordt gemist om antwoord te krijgen op specifieke, inhoudelijke vragen over de bpm;
- Een andere wijziging van de bpm (die ging over de wijziging van het afdrachtsmoment) veel meer aandacht heeft gekregen in vergelijking met de betreffende wijziging. Het gevolg is dat niet alle importeurs en dealers bekend zijn met/zich bewust zijn van de betreffende wijziging.

Samenvatting

Hoe pakt de regeling uit voor de mensen, organisaties of bedrijven voor wie de regeling is bedoeld?

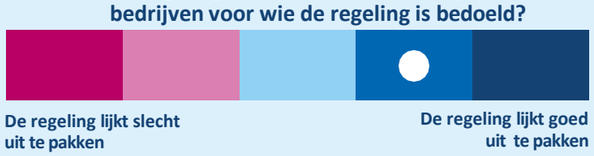

Toelichting

De betreffende wijziging wordt door de onderzoeksdoelgroep gezien als een klein en relatief eenvoudig onderdeel van de bpm. Wel worden in de bedrijfsvoering en administratie knelpunten/onbedoelde effecten ervaren. Er zijn geen signalen dat de regeling niet werkt zoals bedoeld.

2

Invoeringstoets Historisch tarief BPM

Hoe pakt de regeling uit voor de uitvoering?

Knelpunten

Ontstaan er in de uitvoeringspraktijk knelpunten of onbedoelde effecten?

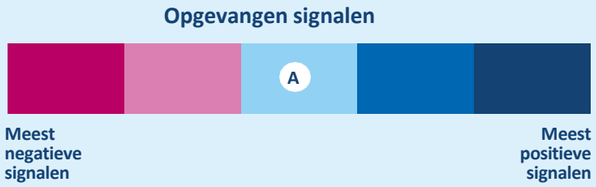

Toelichting

In de uitvoeringspraktijk ontstaan mogelijk de volgende knelpunten of onbedoelde effecten:

A. Na de inwerkingtreding van deze wijziging kwam binnen de Belastingdienst de vraag op hoe de correctie van het tarief praktisch vorm moest krijgen in de aangifte bpm. De Belastingdienst heeft dit uitgezocht en vervolgens tijdig aan de doelgroep gecommuniceerd hoe zij de verschuldigde bpm kunnen opgeven.

Kwaliteit

In hoeverre is de kwaliteit van de uitvoering geborgd?

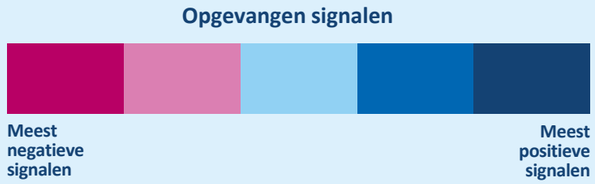

Toelichting

Er blijkt niet van signalen die aangeven dat de kwaliteit van de uitvoering niet is geborgd.

Aannames

In hoeverre komt de praktijk overeen met de aannames uit de uitvoeringstoets?

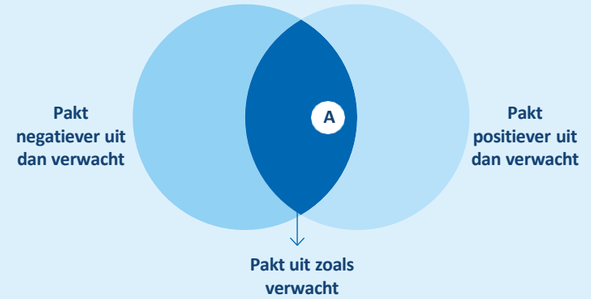

Toelichting

A. In de uitvoeringstoets wordt onder andere aangegeven onder ‘complexiteitsgevolgen’ dat er sprake is van een beperkte complexiteitstoename. De begrijpelijkheid van de wijziging voor medewerkers en de doelgroep is als niet complex gekwalificeerd door de medewerkers. Ook is de wijziging voor beide partijen niet complex in de uitvoering gebleken. Verder blijkt uit het onderzoek dat de gehele bpm door de onderzoeksdoelgroep wordt ervaren als een complexe regeling, maar dat desalniettemin de betreffende wijziging door deze groep wordt gezien als een klein en relatief eenvoudig onderdeel van de bpm.

Discussie

Samenvatting

Hoe pakt de regeling uit voor de uitvoering?

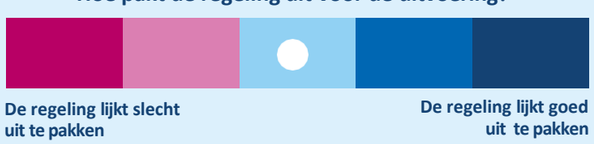

Toelichting

De wijziging heeft voor de uitvoering niet geleid tot een complexiteitstoename en pakt daarvoor uit zoals bedoeld. Er blijkt niet van signalen die aangeven dat de kwaliteit van de uitvoering niet is geborgd.